

- 1. Cíle prezentace a představení vystupujících
- 2. Otevřená data
- 3. Přínosy a rizika otevřených dat
- 4. Výzvy pro veřejnou správu
- 5. Oblasti standardizace
- 6. Propojitelná data
- 7. Nástroje pro otevřená a propojitelná data
- 8. Aplikace nad otevřenými daty
- 9. Diskuse

15.4.2014

Otevřená a propojitelná data

1. Cíle prezentace

- Hlavními cíli prezentace jsou
 - 1. Představit koncept otevřených dat
 - 2. Seznámit účastníky s myšlenkou a principy propojitelných dat
 - 3. Informovat o obdobných aktivitách v ČR a ve světě
 - 4. Představit přínosy a rizika otevřených a propojitelných dat
 - Ukázat možnosti nástrojů pro práci s LOD a vizualizaci LOD
 - 6. Diskutovat výhody a nevýhody nových přístupů publikace a zpracování dat
 - 7. Diskutovat možnosti další spolupráce

15.4.2014

Otevřená a propojitelná data

1. Představení týmu FIS VŠE a MFF UK

Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta informatiky a statistiky a Univerzita Karlova, Matematicko-fyzikální fakulta ve spolupráci s dalšími pracovišti realizoval a realizuje řadu projektů a aktivit v oblasti otevřených a propojitelných dat, např.:

- LOD2 (EU projekt) vývoj nových metod a softwarových nástrojů pro práci s otevřenými propojitelnými daty (Linked Open Data = LOD)
- COMSODE (EU projekt) vývoj a provoz softwarové platformy a metodik pro publikaci otevřených dat v
 co nejvyšší kvalitě
- Share-PSI 2.0 (EU projekt) síť partnerů a odborníků, jejímž cílem je výměna zkušeností v oblasti implementace politik zaměřených na otevřená data veřejné správy
- Koncepce katalogizace otevřených dat (pro Úřad vlády ČR, MMR, MV ČR)
- Spolupráce s MV na propagaci, katalogizaci a legislativních úpravách otevřených dat veřejné správy v ČR (MV ČR)
- Analýza otevřenosti ČTÚ, publikace otevřených dat ČTÚ (ČTÚ)
- OpenData.cz propagace myšlenky otevřených a propojitelných dat
- Fórum pro otevřená data, Otevrenadata.cz (OSF Fond Otakara Motejla) soutěže o nejlepší aplikaci nad otevřenými daty, propagace myšlenky otevřených dat, podpora vybraných měst a úřadů při publikaci otevřených dat
- TAČR podpořené projekty "Otevřená propojitelná data v oblasti veřejných rozpočtů" (TAČR, OSF Fond Otakara Motejla, MF ČR), "Publikace dat statistických ročenek ve standardu otevřených dat" (TAČR, KOMIX, ČSSZ)
- Spolupráce s MV ČR na přípravě a realizaci workshopu "Opendata" v rámci konference ISSS 2014

15.4.2014

Otevřená a propojitelná data

- 1. Cíle prezentace a představení vystupujících
- 2. Otevřená data
- 3. Přínosy a rizika otevřených dat
- 4. Výzvy pro veřejnou správu
- 5. Oblasti standardizace
- 6. Propojitelná data
- 7. Nástroje pro otevřená a propojitelná data
- 8. Aplikace nad otevřenými daty
- 9. Diskuse

15.4.2014

Otevřená a propojitelná data

5

2. Co jsou otevřená data?

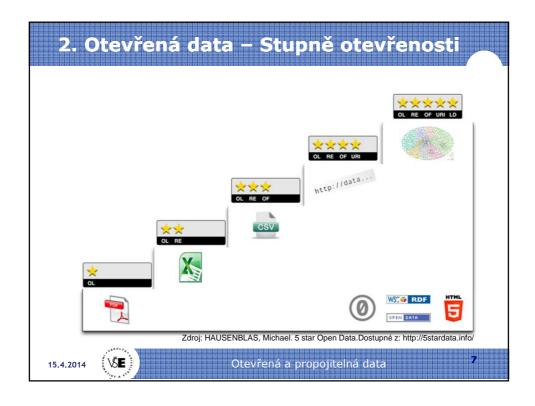
- Data zveřejněná na Internetu, která jsou
 - úplná,
 - · snadno dostupná,
 - strojově čitelná,
 - používající standardy s volně dostupnou specifikací,
 - zpřístupněna za jasně definovaných podmínek užití dat s minimem omezení,
 - dostupná uživatelům při vynaložení minima možných nákladů.
- Požadavky na podmínky užití otevřených dat:
 - Neomezují jejich uživatele ve způsobu použití dat.
 - Opravňují uživatele k jejich dalšímu šíření.
 - Musí být uveden autor dat (i při dalším šíření).
 - Při dalším šíření musí i ostatní uživatelé mít stejná oprávnění s daty nakládat - během šíření dat nesmí dojít např. k omezení jejich využití pouze pro nekomerční účely.

15.4.2014

Otevřená a propojitelná data

Ō

2. Otevřená data - legislativa v EU a ČR

- Směrnice 2003/98/ES o opakovaném použití informací veřejného sektoru
 - Novelizovaná směrnicí 2013/37/EU ze dne 26. června 2013
 - Členské státy do 18. července 2015 přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí
 - Nejvýznamnější body novely
 - Obecná zásada: dokumenty (data), na které se směrnice vztahuje, musí být v souladu s podmínkami směrnice opakovaně použitelné pro komerční nebo nekomerční účely
 - Strojová čitelnost (článek 5, odst. 1):
 - "Subjekty veřejného sektoru poskytují své dokumenty v jakémkoliv již existujícím formátu nebo jazyce, a pokud je to možné a vhodné, v otevřeném a strojově čitelném formátu spolu s jejich metadaty. Formát i metadata by měly co nejvíce splňovat formální otevřené normy."
- V ČR bude zřejmě realizováno formou změny zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy (část o otevřených datech připravuje MV ČR) a zákona č. 106/1999 Sb.

15.4.2014

Otevřená a propojitelná data

Ö

2. Příklady evropských výzkumných projektů

- LOD2 projekt 7.RP EU se zaměřuje na vývoj nových metod a softwarových nástrojů pro práci s otevřenými propojitelnými daty
- COMSODE cílem tohoto 7.RP EU projektu je vyvinout softwarový nástroj a metodiku
 usnadňující institucím publikaci dat v otevřené podobě; projekt si také klade za cíl pilotně
 nástroj provozovat podle vyvinuté metodiky u vybraných institucí v ČR i zahraničí. Projekt
 sbírá podněty na otevírání datových sad a nabízí spolupráci na jejich převodu
 a publikování. Na projektu mimo jiné spolupracuje Ministerstvo vnitra SR.
- SmartOpenData projekt 7.RP EU zaměřený na vývoj nástrojů pro otevřená propojitelná data v oblasti ochrany životního prostředí a prostorových dat
- Share-PSI 2.0 síť více než 40ti účastníků, jejímž cílem je výměna zkušeností v oblasti implementace politik zaměřených na otevřená data veřejné správy; podpořeno z Competitiveness and Innovation Framework Programme.
- <u>LAPSI 2.0</u> cílem projektu je identifikovat bariery v přístupu a využití informací veřejného sektoru na evropském trhu a navrhnout nástroje a opatření pro stimulaci otevřených dat v Evropě; podpořeno z Competitiveness and Innovation Framework Programme.

15.4.2014

Otevřená data veřejné správy

g

2. Aktivity v oblasti otevřených dat v ČR

Fórum pro otevřená data

SPOLEČNĚ OTEVÍRÁME DATA

- Spolupráce Fondu Otakara Motejla, FIS VŠE a MFF UK
 za účelem koordinace propagace myšlenky otevřených dat a
 poskytování služeb státní správě, místním samosprávám i soukromým
 subjektům v této oblasti
- Aktuální aktivity
 - propagace na seminářích, workshopech a konferencích,
 - druhý ročník soutěže o nejlepší aplikaci nad otevřenými daty v ČR,
 - spolupráce s městy a obcemi při publikaci jejich vybraných datových množin v otevřené podobě
 - příprava manuálu "Jak otevírat data?" pro veřejné instituce
 - lokalizace Open Data Certificate ve spolupráci s Open Data Institute

Zdroj: http://www.otevrenadata.cz/

15.4.2014

Otevřená a propojitelná data

2. Otevřená data - aktivity v ČR

Příklady institucí publikujících otevřená data:

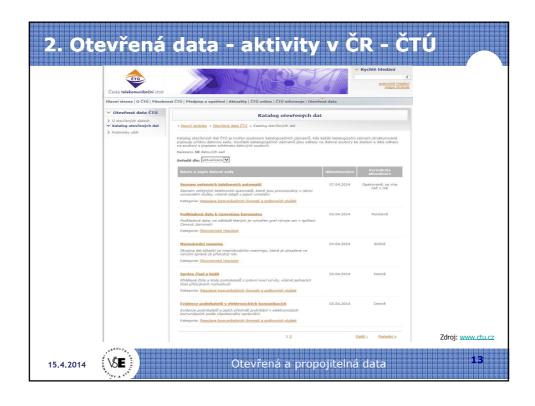
- <u>Česká obchodní inspekce</u> (ČOI) na svých webových stránkách publikuje data o provedených kontrolách, jejich výsledcích a udělených sankcích
- Český telekomunikační úřad (ČTÚ) zpracoval komplexní analýzu svých datových množin a rozhodl, že řadu z nich bude publikovat v otevřené podobě během let 2013-2015
- Ministerstvo financí provozuje aplikaci Monitor státní pokladny, která mimo jiné zpřístupňuje svá data ve strojově čitelné podobě
- <u>Český statistický úřad</u> publikuje data výsledcích voleb a výsledky sčítání lidu, domů a bytů 2011.
- Český úřad zeměměřický a katastrální zejména RUIAN a řada dalších dat
- Kraj Vysočina
- > Statutární město Děčín
- > Další publikaci otevřených dat připravují, např.:
 - > Statutární město Opava
 - Město Kuřim
 - Městská část Praha 8

15.4.2014

Otevřená a propojitelná data

2. Příklady řešených projektů 1/2

- Projekt "Publikace dat statistických ročenek ve standardu otevřených dat" realizován v období 01/2014 až 06/2015
- Na projektu spolupracuje Fakulta informatiky a statistiky Vysoké školy ekonomické v Praze, KOMIX s.r.o. a Česká správa sociálního zabezpečení
- Projekt financován Technologickou agenturou ČR (TAČR)
- Hlavním cílem projektu je
 - vytvořit metodiku a typovou architekturu pro publikaci statistických dat ve formátu otevřených propojitelných dat (Linked Open Data),
 - tyto ověřit na pilotní publikaci dat Důchodové statistiky,
 - a vybudovat nad těmito daty aplikaci pro zpřístupnění a prezentaci těchto dat.

15.4.2014

Otevřená a propojitelná data

15

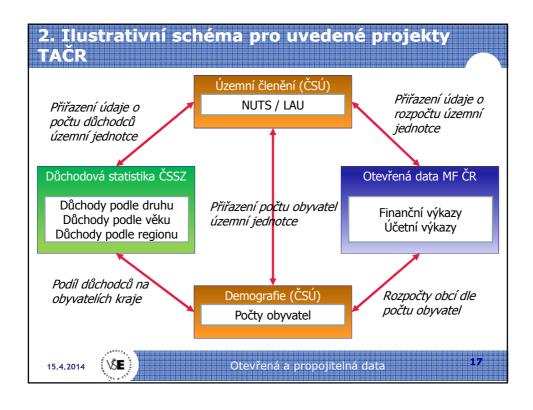
2. Příklady řešených projektů 2/2

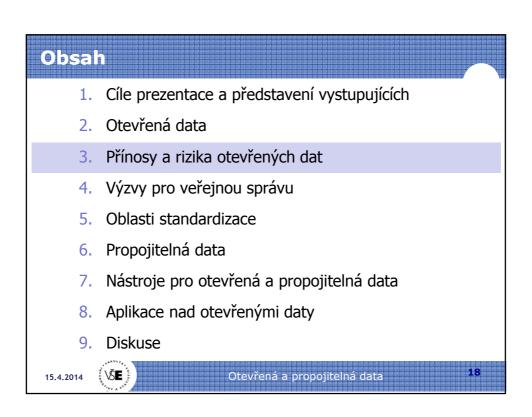
- Projekt "Otevřená propojitelná data v oblasti veřejných rozpočtů" realizován v období 01/2014 až 09/2015
- Na projektu spolupracuje Fakulta informatiky a statistiky Vysoké školy ekonomické v Praze, Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy a Ministerstvo financí
- Projekt je financován Technologickou agenturou ČR (TAČR) a Fondem Otakara Motejla
- Hlavním cílem projektu je
 - navrhnout postup pro publikaci vybraných dat z Integrovaného informačního systému Státní pokladny (IISSP) dle principů otevřených a propojitelných dat,
 - převést data z IISSP do otevřené a propojitelné podoby dle navrženého postupu a propojit je na další související data VS ČR,
 - zobecnit navržené postupy do podoby certifikované metodiky tak, aby je bylo možné aplikovat v dalších doménách VS ČR.

15.4.2014

Otevřená a propojitelná data

3. Přínosy otevřených dat

- (P1) posílení transparentnosti,
- (P2) podpora ekonomického růstu,
- (P3) zlepšení služeb veřejné správy,
- (P4) podpora opětovného použití dat,
- (P5) zlepšení vnímání veřejné správy veřejností,
- (P6) zlepšení procesů a dat veřejné správy,
- (P7) zamezení chyb vzniklých při práci s daty

- (P8) snížení počtu dotazů dle zák.
 č. 106/1999 Sb.
- (P9) pořádek ve vlastních datech
- (P10) možnost transparentně informovat veřejnost o subjektech, které neplní své zákonné povinnosti
- (P11) zvýšení hodnoty dat
- (P12) budování dobrého jména

15.4.2014

Publikace dat statistických ročenek ve standardu otevřených dat

1

3. Rizika otevřených dat

- (R1) Zveřejnění dat v rozporu se zákonem
- (R2) Riziko porušení ochrany obchodního tajemství
- (R3) Riziko porušení ochrany osobních údajů
- (R4) Zveřejnění nevhodných dat či informací
- (R5) Dezinterpretace dat
- (R6) Absence konzumentů dat
- (R7) Překrývání dat

15.4.2014

Publikace dat statistických ročenek ve standardu otevřených dat

- 1. Cíle prezentace a představení vystupujících
- 2. Otevřená data
- 3. Přínosy a rizika otevřených dat
- 4. Výzvy pro veřejnou správu
- 5. Oblasti standardizace
- 6. Propojitelná data
- 7. Nástroje pro otevřená a propojitelná data
- 8. Aplikace nad otevřenými daty
- 9. Diskuse

15.4.2014

Otevřená a propojitelná data

2

4. Výzvy pro veřejnou správu ČR

- 1. Hledání úspor prostřednictvím otevřených dat
- 2. Implementace novely směrnice 2003/98/ES
- 3. Katalog otevřených dat ČR
- 4. Publikace prioritních datových množin
- 5. Sjednocení způsobu publikace
- Analýzy potenciálu otevřených dat pro konkrétní orgány VS
- 7. Komunikační strategie

15.4.2014

Otevřená data veřejné správy

- 1. Cíle prezentace a představení vystupujících
- Otevřená data
- 3. Přínosy a rizika otevřených dat
- 4. Výzvy pro veřejnou správu
- 5. Oblasti standardizace
- 6. Propojitelná data
- 7. Nástroje pro otevřená a propojitelná data
- 8. Aplikace nad otevřenými daty
- Diskuse

15.4.2014

Otevřená a propojitelná data

23

5. Oblasti standardizace otevřených dat

- Procesy, odpovědnosti, pravidla
 - Legislativa v přípravě, zák. č. 365/2000 Sb., zák. č. 106/1999 Sb.
 - Koncepce katalogizace otevřených dat VS ČR podklad pro metodiku katalogizace dat
 - Metodika <u>1. verze k dispozici</u>, aktualizace v přípravě
 - Doporučení úložišť, kde budou otevřená data ke stažení
- Formáty dat
 - Minimálně formát CSV (***)
 - Dohodnuté standardy pro vybrané datové sady
- Ontologie
 - Tvorba ontologií pro vybrané datové sady, které mají být publikovány ve formátu otevřených propojitelných dat, např. ontologie pro data o veřejných zakázkách (<u>Public Contracts Ontology</u>)
- Metadata

 - <u>DCAT</u> doporučení konsorcia W3C
 <u>DCAT Application Profile for data portals in Europe</u> profil DCAT pro datové katalogy v Evropě
- Licence / podmínky užití
 - Posoudit využití licence <u>Creative Commons Uveďte autora 4.0</u>
 - Český překlad této licence je připravován

15.4.2014

Otevřená data veřejné správy

- 1. Cíle prezentace a představení vystupujících
- 2. Otevřená data
- 3. Přínosy a rizika otevřených dat
- 4. Výzvy pro veřejnou správu
- 5. Oblasti standardizace
- 6. Propojitelná data
- 7. Nástroje pro otevřená a propojitelná data
- 8. Aplikace nad otevřenými daty
- 9. Diskuse

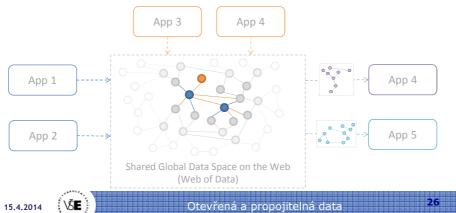
15.4.2014

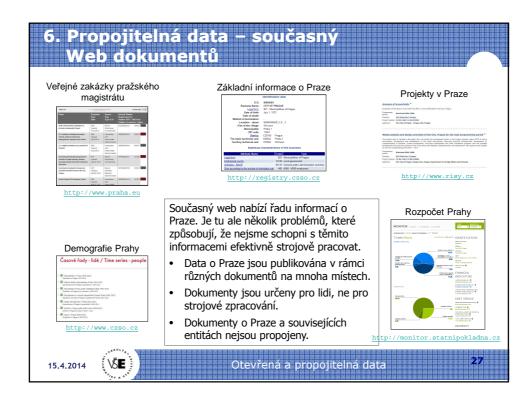

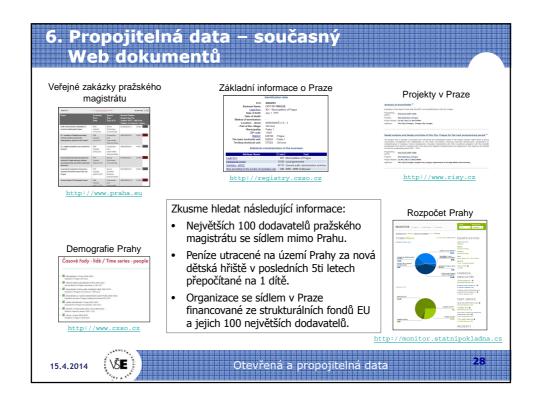
Otevřená a propojitelná data

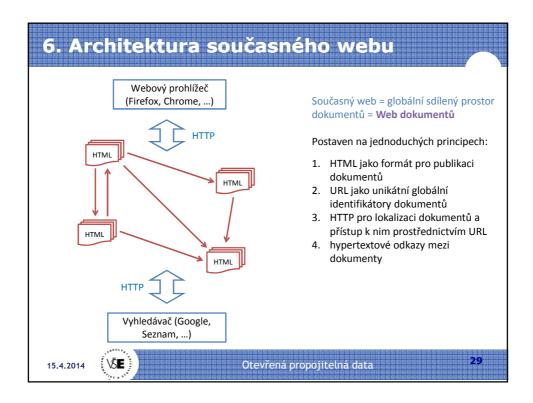
25

Co jsou propojitelná data (Linked Data)? Principy propojitelných dat (angl. Linked Data) umožňují vytvořit ekosystém webových aplikací, které publikují, obohacují a využívají data o entitách v jednom globálním sdíleném datovém prostoru (tzv. Web dat).

6. Propojitelná data - Principy

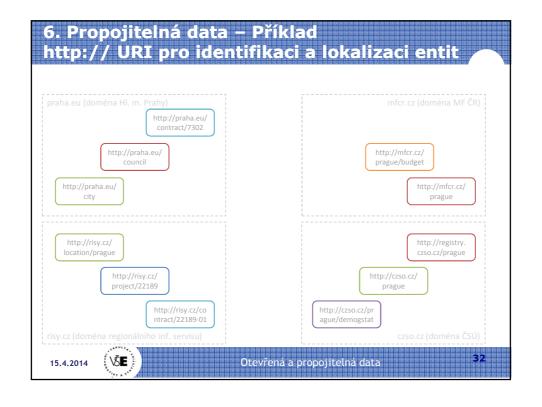
- Propojená data jsou data publikovaná na webu podle 4 jednoduchých principů:
 - 1. Identifikujte entity pomocí URI.
 - 2. Používejte http:// URI, aby se na ně ostatní mohli odkazovat a lidé/aplikace je mohli vyhledat.
 - Na daném http:// URI poskytněte entity ve standardním formátu RDF ke stažení nebo prostřednictvím RDF datového API (SPARQL).
 - 4. Vaše entity propojujte pomocí RDF odkazů na související entity, abyste k nim poskytli kontext a umožnili další navigaci.

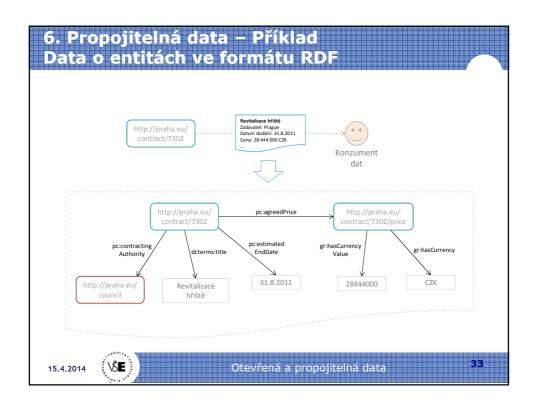
15.4.2014

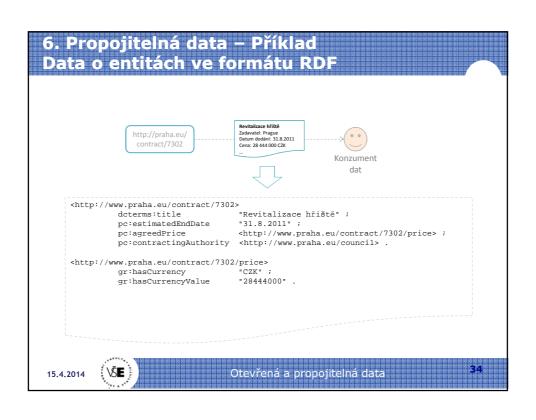

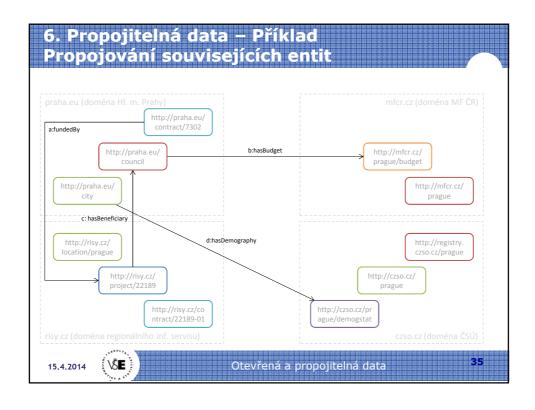
Otevřená a propojitelná data

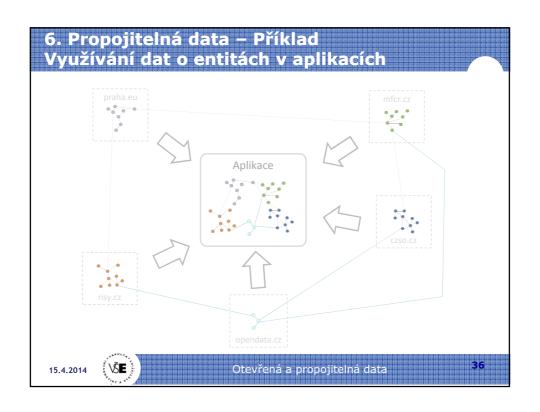
Formát	Nezávislost na aplikaci	Zápis ve strukturova né podobě	Popis struktury dat	Popis sémantiky dat	Vytváření propojení	Vhodnost použití 1(nejlepší - 5 (nejhorší)
PDF	Ne	Ne	Ne Ne	Ne	Ne	5
DOC(X), RTF	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	5
TXT	Ano	Ne	Ne	Ne	Ne	5
HTML	Ano	Částečně	Ne	Ne	Ne	4
XLS(X)	Ne	Částečně	Ne	Ne	Ne	4
CSV	Ano	Ano	Částečně	Ne	Ne	3
JSON	Ano	Ano	Částečně	Ne	Ne	3
XML	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	2
OData	Ano	Ano	Ano	Částečně	Částečně	2
RDF	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	1

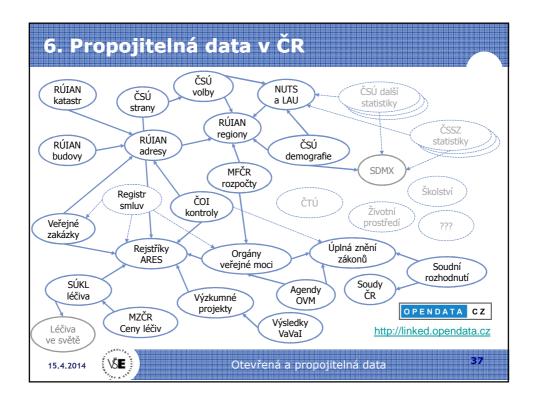

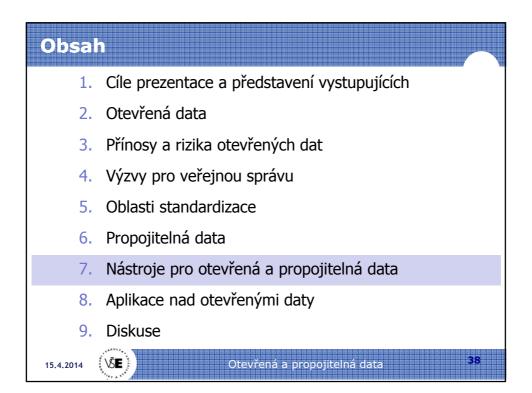

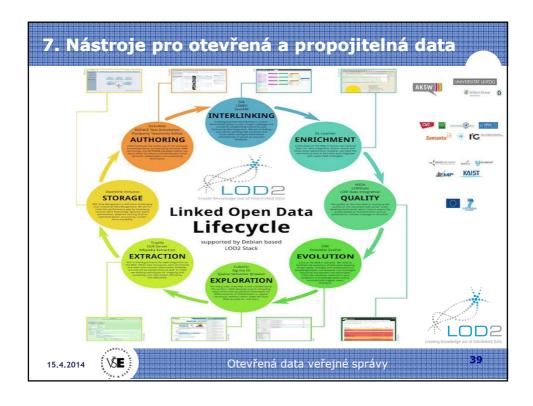

7. Nástroje pro otevřená a propojitelná data

- Graphical User Interface for Pattern-based Ontology Transformation (GUIPOT)
- Softwarový nástroj vyvíjený v rámci projektu EU LOD2 (http://www.lod2.eu)

- Plugin do Protégé populárního editoru pro ontologie
- Testován pro úlohu adaptace pokročilejších a rozsáhlejších datových schémat pro nový kontext
- Hlavní současná sféra testování: produktové modely pro e-commerce
 - Modely optimalizující pro úsporný mark-up vs. pro propojování
 - Kanonizace existujících modelů, např. převod části Freebase do struktury kompatibilní s ontologií GoodRelations

15.4.2014

Otevřená data veřejné správy

7. Nástroje pro otevřená a propojitelná data

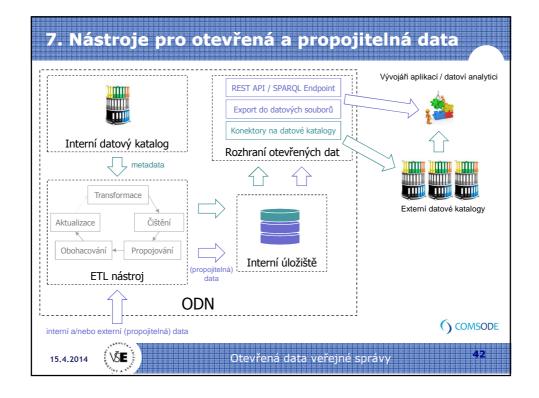
- Open Data Node (ODN)
- softwarový nástroj vyvíjený v rámci EU projektu COMSODE (http://www.comsode.eu)
- Určený pro následující cílové skupiny
 - organizace, které chtějí publikovat svoje data v otevřené podobě
 - organizace, které chtějí kombinovat existující otevřená data z různých zdrojů, čistit je, obohacovat a poskytovat dále v otevřené podobě
 - např. v konkrétních oborech lidské činnosti (zdravotnictví, životní prostředí, turistika, ...)
 - vývojáři aplikací využívající otevřená data

() COMSODE

15.4.2014

Otevřená data veřejné správy

- 1. Cíle prezentace a představení vystupujících
- 2. Otevřená data
- 3. Přínosy a rizika otevřených dat
- 4. Výzvy pro veřejnou správu
- 5. Oblasti standardizace
- 6. Propojitelná data
- 7. Nástroje pro otevřená a propojitelná data
- 8. Aplikace nad otevřenými daty
- Diskuse

15.4.2014

Otevřená a propojitelná data

43

8. Soutěž Společně otevíráme data

- Garant soutěže: Fórum pro otevřená data
 - Fond Otakara Motejla, Fakulta informatiky a statistiky VŠE, Matematicko-fyzikální fakulta UK
- první ročník v roce 2013
- 25 aplikací v řadě oblastí
 - Zdravotnictví, doprava, geografická data, informace o firmách, sociální služby, životní prostředí, veřejný sektor
- druhý ročník (rok 2014) je již v přípravě

http://www.otevrenadata.cz/soutez/rocnik-2013/

15.4.2014

Otevřená data veřejné správy

